

Sygn. akt VII Kzw 125/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie - VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Łatanik

Protokolant: Kamila Pawłowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej: B. D.

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **S. M.**

s. G. i A. z d. B., urodz. (...) w C.

sprawcy czynu z art. 207 § 1 k.k.

zażalenia wniesionego przez obrońcę

na postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 15 grudnia 2015 roku

sygn. akt XI Ko 125/15

w przedmiocie orzeczenia o dalszym stosowaniu środka zabezpieczającego

na podstawie art. art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., art. 29 ust. 2 ustawy prawo o adwokaturze

zw. z 1 §2 k.k.w. **postanawia**

1. zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy;

3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. C. – Kancelaria Adwokacka w C. 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem wynagrodzenia za obronę udzieloną z urzędu w postępowaniu odwoławczym, wraz z podatkiem VAT.

4. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Częstochowie na podstawie art. 204 k.k.w. orzekł o dalszym stosowaniu środka zabezpieczającego poprzez pobyt w zakładzie psychiatrycznym o podstawowym stopniu zabezpieczenia wobec S. M.. Jednocześnie zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. D. C. w C. kwotę 147,60 zł wraz z 23% podatku VAT tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła obrońca S. M., zaskarżając je w całości, zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, przyjęty za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że zasadne jest dalsze stosowanie wobec S. M. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, w sytuacji, gdy nie było do tego podstaw z art. 93 i 94 §1 k.k.,

2. naruszenie przepisów postępowania poprzez zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej urzędu w kwocie 147,60 zł pomimo iż w przypadku ponownego rozpoznania ponowny udział przed sądem 1 instancji przysługują odrębne koszty nieopłaconej prawnej świadczonej z urzędu.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie S. M. z odbywania środka zabezpieczającego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie obrońcy S. M. nie zasługuje na uwzględnienie.

Decyzja Sądu Rejonowego w przedmiocie dalszego stosowania środka zabezpieczającego okazała się trafna, więc należało utrzymać ją w mocy. Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktyczno – prawnych w tym przedmiocie i zasadnie uznał, iż w przypadku S. M. konieczne jest dalsze stosowanie środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Natomiast zarzut obrońcy w przedmiocie zmiany postanowienia Sądu Rejonowego w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu jest obecnie już bezprzedmiotowy. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 25 stycznia 2016 roku w sprawie XI Ko 125/15 dodatkowo ustalił wysokość kosztów pomocy prawnej udzielonej S. M. z urzędu (k. 605) zgodnie z wnioskiem obrońcy z dnia 14 stycznia 2016 roku (k. 594). W związku z tym roszczenie skarżącego w tym przedmiocie zostało zaspokojone i obecnie jest już bezprzedmiotowe.

W sprawie niniejszej bezspornym jest, że S. M. z dniem 19 września 2014 roku został umieszczony w oddziale psychiatrycznym o wzmocnionym zabezpieczeniu w Wojewódzkim Szpitalu (...) im dr E. C. w L. (k. 415). W dniu 2 marca 2015 roku do Sądu Rejonowego w Częstochowa została przesłana opinia o stanie zdrowia psychicznego S. M. zgodnie z dyspozycją z art. 203 § 1 k.k.w. (k. 429-430). Z treści opinii wynikało, że nie uzyskano ewidentnej poprawy stanu psychicznego. Z uwagi na to, że w dalszym ciągu istniało wysokie prawdopodobieństwo ponownego popełnienia przez sprawcę czynów zabronionych o znacznej społecznej szkodliwości wnioskowano o dalsze leczenie S. M. w szpitalu psychiatrycznym o wzmocnionym stopniu zabezpieczenia. Kolejna opinia sądowo-psychiatryczna sporządzona dnia 23 czerwca 2015 roku (k. 479-482) uzależniła swoje stanowisko od opinii psychologa co do oddziału na jakim S. M. powinien odbywać terapię. Wedle jednak wniosków w niej zawartych wobec sprawcy nadal istniała konieczność systematycznego leczenia albowiem S. M. jest jedynie werbalnie krytyczny do przebiegu choroby w postaci schizofrenii. Sporządzona na tę okoliczności opinia sądowo-psychologiczna (k. 500-503) ustaliła, że „Na skutek długotrwałego procesu chorobowego w obrazie klinicznym dominują negatywne objawy schizofrenii z cechami rozpadu struktur osobowościowych.... Werbalnie krytyczny wobec choroby i potrzeby leczenia, powyższe jednak jest powodowane aktualnymi potrzebami życiowymi (zmiana oddziału). Nie nastąpił bowiem proces uwewnętrznienia (interioryzacji) wglądu w proces chorobowy.. „

Jak wynika z opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 25 września 2015 roku (k. 546) zaobserwowano u S. M. dalszą poprawę stanu psychicznego. Obecnie jest w stałym kontakcie z matką, z którą relację określa jako dobre. Jednakże nadal wymaga leczenia w oddziale psychiatrii z uwagi na wysokie prawdopodobieństwo ponownego popełnienia czynów zabronionych o znacznej społecznej szkodliwości w związku z chorobą psychiczną. Z uwagi na powyższe leczenie powinno się odbywać już w oddziale o podstawowym zabezpieczeniu.

Podczas posiedzenia Sądu w dniu 15 grudnia 2015 roku (k. 573) biegła psycholog podtrzymała wydaną wcześniej opinię sądową. Potwierdziła, że S. M. ponownie popełni czyn zabroniony o znacznym stopniu społecznej szkodliwości. Przemawia za tym analiza dotychczasowej linii życiowej z uwzględnieniem rozwoju procesu chorobowego i jego leczenia. Biegła podkreśliła, że proces chorobowy u S. M. rozpoczął się dość wcześnie. Pomimo pozytywnych zmian u podejrzanego nastąpiło wycofanie się z życia społecznego. Obecnie dominują negatywne objawy procesu schizofrenicznego. Nie chce rozmawiać na temat swojej matki uznając to za sprawę dla niego za trudną. Konflikty z matką się nasilają gdy ujawniają się objawy wytwórcze. S. M. bowiem inaczej postrzega otaczającą go rzeczywistość.

Przebywając na wolności w sytuacjach wystąpienia nagłych objawów wytwórczych był natychmiast dowożony do szpitala. Po opuszczeniu szpitala nie kontynuował jednak leczenia ambulatoryjnego co powodowało wystąpienie kolejnych objawów i niezbędną hospitalizację. Poprawa stanu zdrowia wymaga utrwalenia, musi nadal być leczony farmakologicznie. Popełnienie przez niego ponownie czynu zabronionego o znacznym stopniu społecznej szkodliwości wedle bieglej granicy z pewnością (k. 574-575). Biegli psychiatrzy potwierdzili, że S. M. wymaga leczenia szpitalnego w warunkach zamkniętych na oddziale psychiatrii sądowej o podstawowym stopniu zabezpieczenia. S. M. werbalnie analizuje swoje problemy i je dostrzega, jednak wewnętrznie nie jest do nich przekonany. Relacje z matką uległy wyciszeniu możliwe, że z uwagi na długi czas izolacji szpitalnej. Prawdopodobne jest także to, że wmawia jej, że się pogodzili. Biegli wyrazili przekonanie, że S. M. po opuszczeniu oddziału psychiatrii sądowej zaprzestanie leczenia. Przy stałym i systematycznym leczeniu również terapeutycznym w warunkach szpitalnych istnieje duże prawdopodobieństwo dalszej poprawy stanu zdrowia. W dalszym ciągu istnieje wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez opiniowanego czynu zabronionego o znacznym stopniu społecznej szkodliwości. (k. 576-577).

W toku postępowania kluczowym dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej mają znaczenie wnioski wypływające z opinii pisemnych oraz ustnych sformułowanych przez dwóch biegłych lekarzy psychiatrów i psychologa.

Zdaniem Sądu Okręgowego w zaskarżonym postanowieniu prawidłowo przyjęto, że w dalszym ciągu zachodzi konieczność stosowania wobec S. M. izolacyjnego środka zabezpieczającego. Wniosek ten znajduje przede wszystkim oparcie w opinii o stanie psychicznym zdrowia sprawcy i aktualnych wynikach jego leczenia w Wojewódzkim Szpitalu (...) w L. na oddziale psychiatrycznym o wzmocnionym zabezpieczeniu. W treści opinii wskazano, że mimo stosowanej dotychczas terapii z uwagi na stwierdzoną schizofrenię paranoidalną nie udało się uzyskać zasadniczej poprawy stanu zdrowia psychicznego S. M.. Wyniki terapii i pobierania leków sprawiły jednak, że stan zdrowia uległ poprawie, lecz proces ten wymaga utrwalenia. Natomiast relacje z matką w chwili obecnej z całą pewnością uległy wyciszeniu z uwagi na długi pobyt szpitalny. Ponadto kobieta odwiedza syna i z pewnością częściowo czuje się winna, że jej syn przebywa w izolacji. Pomimo wdrażanych oddziaływań leczniczych S. M. celowość systematycznej farmakoterapii rozumie powierzchownie. Brakuje mu wewnętrznego przekonania o procesie chorobowym. Wobec czynu nie jest w pełni krytyczny. Przemilcza niekorzystne dla siebie informacje, odmawia współpracy. Ukształtował częściową świadomość związku własnego stanu psychicznego z przeszłymi zachowaniami wpływającymi na linię życiową, także inkryminowane działaniami. W świetle powyższych okoliczności lekarze psychiatrzy i psycholog sporządzający opinie w sprawie uznali, iż w dalszym ciągu zachodzi wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez S. M. czynów karalnych o znacznej społecznej szkodliwości. Nadal zachodzi potrzeba kontynuowania w leczeniu w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Wnioski zawarte w sporządzanych opiniach zostały podtrzymane w treści opiniach ustnych złożonej podczas posiedzenia Sądu w dniu 15 grudnia 2015 roku.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd orzekający prawidłowo przeanalizował treść wszystkich złożonych opinii w przedmiotowej sprawie. Omawiane opinie są w ocenie Sądu Okręgowego pełne, jasne i pozbawione sprzeczności. Sporządzono je w sposób rzetelny i logiczny z odwołaniem się zarówno do zgromadzonej dotychczas dokumentacji lekarskiej oraz wyników przeprowadzonego badania psychiatrycznego i psychologicznego. Uzasadnienie zawartych w nich wniosków jest konsekwentne i przekonujące. W związku z czym słusznie Sąd Rejonowy na podstawie art. 204 k.k.w. postanowił o dalszym stosowaniu środka zabezpieczającego wobec S. M..

W świetle powyższych dowodów, argumentacja obrońcy nie zasługiwała na uwzględnienie. Wbrew zarzutom skarżącego z obu opinii wynika jednoznacznie z jakich powodów lekarze psychiatrzy i psychologowie uznali, iż w dalszym ciągu zachodzi wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez S. M. czynu o znacznym stopniu społecznej szkodliwości. W tym zakresie należy podkreślić, iż skoro w dalszym ciągu nie ma pełnego wglądu chorobowego i nie nabrał wewnętrznego przekonania o konieczności leczenia to te okoliczności mogą wpływać na jego motywacje i doprowadzić do popełnienia kolejnego czynu zabronionego. W konsekwencji można przyjąć, że po opuszczeniu placówki zaprzestanie kontynuacji leczenia a objawy choroby, na którą cierpi mogłyby ulec dalszemu nasileniu co uniemożliwia zastosowanie treści art. 93a § 1 pkt 1-3 k.k. Dopiero jak S. M. nabierze tego wewnętrznego przekonania o konieczności leczenia, wglądu w chorobę, a umożliwi mu to terapia, wtedy ponownie można ocenić jego stan psychiczny. W razie zaistnienia takich okoliczności możliwe stanie się podjęcie decyzji czy faktycznie leczenie w

warunkach ambulatoryjnych będzie wystarczające. W chwili obecnej jest to niemożliwe. Sąd Okręgowy miał również na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i w pełni podziela jego ocenę dokonaną przez Sąd Rejonowy w postanowieniu o zastosowaniu środka zabezpieczającego jak i w postanowieniu Sądu Okręgowego utrzymującego w mocy powyższe postanowienie Sądu Rejonowego.

Na marginesie należało wspomnieć, że pomimo, iż obrońca z urzędu cofnął wniesiony środek odwoławczy na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 15 grudnia 2015 roku to czynność ta nie była skuteczna z uwagi na brak zgody S. M. (k. 631). Wynika to bowiem z treści oświadczenia sporządzonego przez niego jeszcze przed wniesieniem środka odwoławczego, w którym wyraża wolę by obrońca takowego środka nie wnosił. Natomiast po wniesieniu zażalenia brak jest stanowiska S. M. w tym przedmiocie. Treść załączonego oświadczenia (k 595) ani treść jakiegokolwiek innego dokumentu pozostającego w aktach sprawy nie zawiera wyrażonej przez S. M. woli cofnięcia złożonego przez obrońcę zażalenia. Oświadczenie nie dotyczy bowiem kwestii cofnięcia wniesionego już środka zaskarżenia, lecz wyłącznie kwestii ewentualnego wniesienia zażalenia. W tej sytuacji twierdzenie, że oświadczenie wyraża wolę cofnięcia przez S. M. wniesionego przez obrońcę zażalenia jest „zignorowaniem jego rzeczywistej treści.” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2000 r. IV KKN 228/98).

Z tego względu należało orzec jak na wstępie i utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej S. M. z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy prawo o adwokaturze w zw. z § 4 ust. 1 i 3, § 19 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Na mocy art. 624§1k.p.k. w zw. z art. 1§2k.k.w., art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił S. M. z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, którymi obciążył Skarb Państwa.